

Finse Lappenhond

Ofwel de Suomenlapinkoira

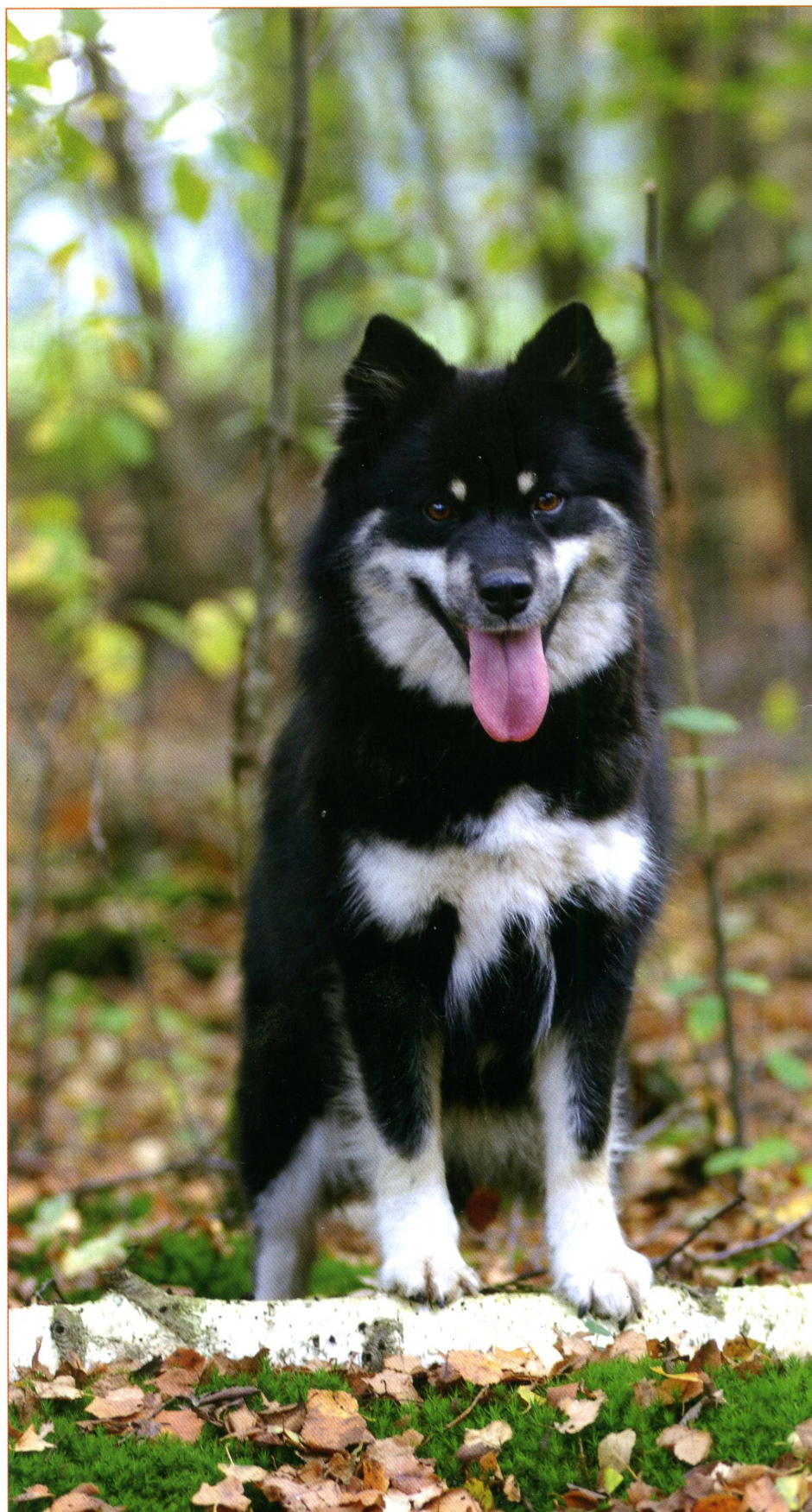
In het land van herkomst is de Finse Lappenhond een populair ras, maar daarbuiten komt hij niet veel voor. Het is tegelijkertijd een jong én een oud ras. Oud, omdat honden van dit type reeds afgebeeld zijn op rotstekeningen die gedateerd zijn uit 7000 jaar vóór Chr. Jong, omdat het ras pas in 1945 officieel werd erkend...

TEKST: NATASJA VAN HOUT
FOTO'S: ALICE VAN KEMPEN

Oorspronkelijk werd de Finse Lappenhond gehouden door de Saami, een nomadisch Lappenvolk dat leefde in het toendragebied ten noorden van de poolcirkel. De Saami legden zich in de achttiende eeuw toe op het houden van rendierkudden. Dit waren vaak grote kudden die duizenden dieren omvatten.

VERSCHILLENDE TAKEN

De Finse Lappenhond had verschillende taken, zoals het drijven en hoeden van de rendieren, het bewaken van de eigendommen van zijn baas en het warm houden van de kinderen in bed. Doordat hij ook binnenshuis

gehouden werd, was hij eveneens min of meer gezelschapshond. Tegenwoordig zien we de Finse Lappenhond steeds vaker als gezelschapshond. Zijn werklust maakt hem bovendien geschikt om verschillende hondensporten te beoefenen. Met name bij agility zien we dit ras steeds vaker.

ONTWIKKELING

Toen de Saami van een jagers- en vissersvolk evolueerden in een herdersvolk, betekende dit ook het een en ander voor het type hond dat men nodig had. Jachtkwaliteiten en hoedende of drijvende kwaliteiten wijken nogal van elkaar af en staan zelfs vaak haaks op elkaar. Er ontwikkelde zich een nieuw type hond, of om preciezer te zijn twee typen herdershonden. Die overigens niet strikt van elkaar gescheiden waren, maar verder onderverdeeld konden worden in varianten op beide typen. Het ene type was gestrekt van bouw, goed gehoekt en stond bekend om zijn enorme uithoudingsvermogen (een zogenaamde 'stayer'). Dit type was voor zover men dat heeft kunnen nagaan kortharig. Dit type werd de *Lapinporkoira* genoemd. Het

Carl von Linné en Georges Louis de Buffon in twee categorieën ingedeeld: de *Pystikorva*, ofwel de spitsstypen en de *Paimenkoira*, ofwel de hoedende honden. Met de opkomst van de kynologie kreeg men in Finland ook meer interesse in de inheemse hondenrassen. In 1889 richtte men de 'Suomen Kennelliitto' op. Aanvankelijk werden de honden uit Lapland op shows op één hoop gegooid en ingeschreven als 'Laplandse (herders) hond', 'Rendierhond' of 'Finnehond'. Langzaam maar zeker ging men zich realiseren dat er twee typen aan de basis stonden van de verschillende verschijningsvormen en ging men de typen onderscheiden op basis van grootte en beharing.

STANDAARD

In de periode van 1936 tot 1970 is er veel onduidelijkheid geweest omtrent de standaard. De Finse Lappenhond en de Lappen Herdershond werden min of meer op één hoop gegooid. In de vroege jaren zestig werden de Finse kennelorganisaties samengevoegd tot de Finse Kennel Club. Alle Lappenhonden die bij de verschillende organisaties ston-

De Finse Lappenhond is tegenwoordig een **aangename huishond...**

tweede type, dat in het zuiden werd gehouden, was iets meer gedrongen van bouw en wat kleiner. Dit type gebruikte men graag als er regelmatig een sprintje getrokken moest worden, bijvoorbeeld bij het hoeden of bij het bewaken van de kudde tegen de wolf. Deze honden waren langharig. Dit type ging men *Lapinkoira* noemen.

KYNOLOGIE

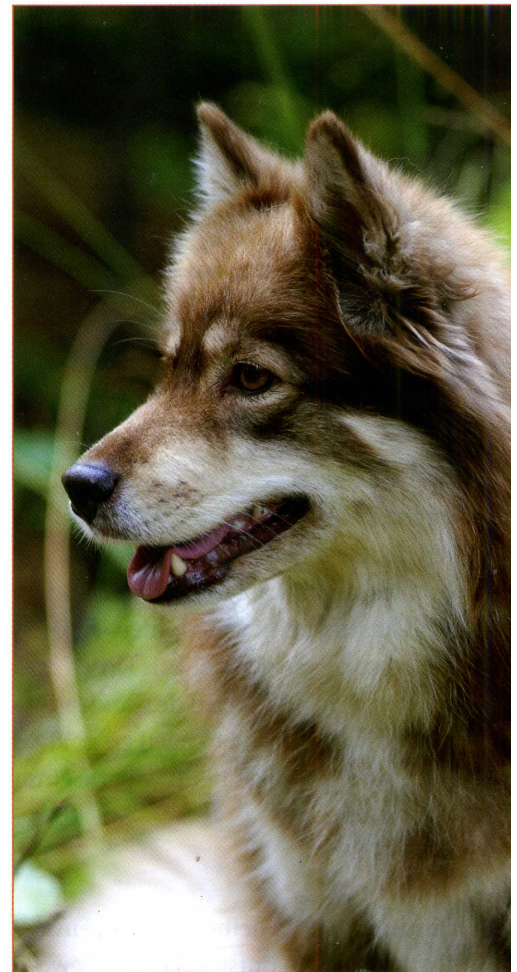
In de achttiende eeuw werden de inheemse Scandinavische rassen door

den ingeschreven, werden geaccepteerd als één ras en werden in het zogenaamde 'Y-register' opgenomen. Op shows ging men de Lappenhonden op basis van vachtlengte verdelen in twee apart te keuren groepen. Omdat dit eigenlijk een onvoldoende scheidingslijn was, en de twee typen hiermee onvoldoende tot hun recht kwamen, besloot men de Finse Lappenhond te verplaatsen naar een apart X-register.

In 1971 werd er een scheiding aangebracht tussen beide rassen. Hoeveel

IN 'T KORT

De Finse Lappenhond is een sobere hond die zo gehard is, dat hij kan overleven in de extreme kou van de Finse winters. Het is een actieve hond die tot op hoge leeftijd speels blijft. Als er voldoende tegemoet gekomen wordt aan zijn bewegingsbehoefte, is hij in huis een rustige hond. Overdreven druk gedrag past niet bij dit ras. Hij zal aanslaan als hij onraad vermoedt, maar agressief gedrag is hem vreemd. Hij is vriendelijk ten opzichte van mensen en heeft in het bijzonder veel geduld met kinderen. Soms kan er nog wat jachtpassie in het ras aanwezig zijn, maar met de juiste training kan dit in goede banen worden geleid. De Finse Lappenhond is waaks bij dreigend gevaar. Hij zal echter niet snel zelf ingrijpen. Hij waarschuwt zijn baas, maar is geen verdedigingshond. Daarvoor is hij veel te menslievend.

LAND VAN OORSPRONG: Finland.

FCI-NUMMER: 189.

RASGROEP: 5, Spitsen en Oertypen, sectie 3.

GEbruik: Een herders- en waakhond bij de rendierhouders. Tegenwoordig ook populair als huishond.

ALGEMEEN VOORKOMEN: kleiner dan gemiddelde grootte; gezien het formaat is de bouw krachtig, iets langer dan schofthoogte. Lange, dikke vacht met rechtopstaande oren.

BELANGRIJKE VERHOUDINGEN: de diepte van het lichaam is iets meer dan de helft van de schofthoogte. De snuit is iets korter dan de schedel. De schedel is iets langer dan breed. De diepte is hetzelfde als de breedte.

GEDRAG EN TEMPERAMENT: intelligent, moedig, kalm en leergierig. Vriendelijk en trouw.

HOOFD: sterk van vorm, tamelijk breed. Schedel breed, iets rond. Het voorhoofd is tamelijk gewelfd en de overgang naar de neus duidelijk zichtbaar. Duidelijke stop. Neus liefst zwart, maar toch in harmonie met de kleur van de vacht. Snuit sterk, breed en recht, van boven en opzij bezien gelijkmatig, maar slechts licht toelopend. Lippen aangesloten. Wangen: de onderste bogen van de oogkas zijn duidelijk gemarkeerd (zygomatic arches).

KAKEN/GBIT: kaken zijn krachtig. Schaargebit.

OGEN: donkerbruin van kleur, doch in harmonie met de vachtkleur, ovaal gevormd. De expressie is zacht en vriendelijk.

OREN: van gemiddelde grootte, rechtopstaande of tiporen, betrekkelijk wijd uiteenstaand, tamelijk breed aan de basis, driehoekig van vorm en zeer beweeglijk.

HALS: van gemiddelde lengte, sterk en bedekt met een overvloedige vacht.

LICHAAM: schoft gespierd en breed, licht gemarkeerd. Rug sterk en recht. Lendenen kort en gespierd. Kruis van gemiddelde lengte, goed ontwikkeld, slechts licht aflopend. Borst diep, tamelijk lang, bijna tot de ellebogen reikend, niet te breed. De ribben licht gebogen; de voorborst duidelijk zichtbaar, maar niet teveel

(geprononceerd). Buiklijn licht opgetrokken.

VOORHAND: algemene verschijning: krachtig met sterke benen. Van voren bezien is het front recht en parallel. Schouders iets schuin geplaatst. Bovenarmen van dezelfde lengte als de schouderbladen. De hoek tussen de schouder en bovenarm is tamelijk open. Ellebogen iets lager geplaatst dan de onderkant van de ribben, recht naar achteren geplaatst. Voorbenen tamelijk sterk, verticaal. Polsen soepel. Middellste voorvoeten van gemiddelde lengte, iets schuin. Voeten tamelijk gewelfd, eerder ovaal dan rond, bedekt met zacht haar; voetkussens elastisch en opzij bedekt met zacht haar.

ACHTERHAND: algemeen voorkomen: sterke benen, krachtig, van achteren bezien recht en parallel. De hoeking is duidelijk gemarkeerd, maar niet te sterk. Bovendijbeen van gemiddelde lengte, tamelijk breed met goed ontwikkelde spieren. Kniegewricht naar voren geplaatst, de hoeking is tamelijk duidelijk gemarkeerd. Dijbeen relatief lang en gespierd. Hakken matig laag, de hoeking is duidelijk, maar niet te sterk. Achterste middenvoet tamelijk kort, sterk en verticaal. Voeten als voorvoeten. Hubertusklaauwen ongewenst.

STAART: tamelijk hoog aangezet, gemiddeld van lengte, en bedekt met overvloedig lang haar. De punt van de staart mag een J-vormige hoek vormen. In beweging wordt de staart over de rug of opzij gedragen, in rust mag deze hangen.

GANGWERK: moeiteloos. Gaat gemakkelijk over van draf in galop, hetwelk de meest natuurlijke manier van bewegen is. De benen bewegen parallel. Tijdens het werk lenig en vlug.

HUID: strak zonder rimpels.

VACHT: haar overvloedig, speciaal de reuen hebben overvloedige manen. De bovenvacht is lang, recht en grof. Op het hoofd en aan de voorzijde van de benen is de vacht korter. Zij moeten een zachte en dichte ondervacht hebben.

KLEUR: alle kleuren zijn toegestaan. De basis kleur moet domineren. Andere kleuren dan de basis kleur kunnen voorkomen op het hoofd,

Suomen-
lapinkoira

hals, borst, onderkant van het lichaam, de benen en de staart.

GROOTTE: ideale hoogte voor reuen 49 cm en voor teven 44 cm met een tolerantie van plusminus 3 cm. Type belangrijker dan de grootte.

GEWICHT: 18-22 kg.

FOUTEN: elke afwijking van de voorgaande punten moet als een fout worden beschouwd en de beoordeling van de ernst van de fout moet in verhouding staan tot de mate waarin de fout zich voordoet en het effect ervan op de gezondheid en het welzijn van de hond. Elke hond die duidelijk lichamelijke of gedragsmatige afwijkingen vertoont, moet worden gediskwalificeerd.

Vrouwelijke reuen en manlijke teven. Licht hoofd. Onvoldoende stop. Hangoren. Overhoekt of te steile hoeking achter. Staartdracht blijvend lager dan de toplijn. Gemis van ondervacht. Gladliggende vacht. Gekrulde bovenvacht. Geen uitgesproken basiskleur.

DISKWALIFICERENDE FOUTEN: onder- of bovenbeet. Gekrulde staart.

OPMERKING: de reuen moeten twee normaal ontwikkelde, volledig in het scrotum ingedaalde testikels hebben.

Met dank aan kennel 'Fra Laikahuset' (mevr. T.J. Asselbergs-Böhre) voor de vertaling.

onduidelijkheid er in de voorafgaande periode was geweest, zien we in het feit dat maar liefst driekwart van de honden die als Laplandse Herdershond stonden ingeschreven, opnieuw moesten worden geregistreerd als Finse Lappenhond. In 1975 werd de standaard van de Lappenhond herzien en gold deze voortaan uitsluitend voor de Finse Lappenhond.

GROEP APART

Binnen de groep liefhebbers van Finse Lappenhonden ontstond er een bewe-

ging die de moderne Lappenhond te kort en zwaar behaard vond. Deze mensen vonden dat het oorspronkelijke type dichter bij de Laplandse Herdershond lag en dat uitsluitend dit type uit bewezen werklijnen kon afstammen en men is hierop gaan selecteren. Zo ontstond er binnen het ras een apart ras, de *Paimensukuinen Lapinkoira*, ofwel de werkende Finse Lappenhond. Binnen dit 'ras' is er minder homogeniteit in verschijningsvorm en wordt er geen voorkeur gegeven aan een bepaalde kleur. In 1981 werd een aparte vereni-

ging opgericht, de 'Paimensukuinen Lapinkoira Seura'.

ZONDER WERK

Aan het eind van de jaren zestig veranderden de werkwijzen van de Saami-boeren drastisch. Skiscooters namen veelal het werk van de honden over. Waar nog wel honden gebruikt werden, verkoos men vaak de kortharige variant. In het zuiden waren er gelukkig nog mensen die de langharige variant op waarde schatten. Marri Vainio van de Peskikennel mag hier-

bij zeker even genoemd worden. Hij ging op zoek naar pure, traditioneel gefokte honden in het noordwesten van het Finse deel van Lapland. Met een standaardwijziging in 1993 veranderde de naam van 'Lapinkoira' in zijn uiteindelijke naam, 'Suomenlapinkoira'. Momenteel worden er in Finland jaarlijks 800-1000 pups geregistreerd. In Denemarken zijn er ongeveer 1000 Finse Lappenhonden, en in Engeland zo'n 300.

NEDERLAND

In ons land is de Finse Lappenhond nog niet zo heel erg bekend, maar zijn ster is rijzende. De eerste Finse Lappenhond die naar ons land kwam, was de reu Lecibsin Cesky, die in 1985 geïmporteerd werd. Twee jaar later volgde de eerste teef, Lecibsin Leija. Deze honden zijn niet gebruikt voor de fokkerij en hebben dus verder geen invloed gehad op de ontwikkeling van het ras. In 1992 volgde Fidelis Larissa en Lecibsin Aapeli en een jaar later Fidelis Quiriina Vartija, die de

eerste Nederlandse Kampioen van het ras zou worden.

Het eerste nest dat in Nederland gefokt werd, was van Lecibsin Larissa en Lecibsin Aapeli. Later bleek deze reu te lijden aan PRA, zodat in het eerste Nederlands gefokte nest alle hondjes drager van deze aandoening waren. In ons land zijn momenteel ongeveer 300 Finse Lappenhonden.

hond, moet dan ook rekening houden met een behoorlijke wachtlijst.

ZELFSTANDIG

De oorspronkelijke taken van de Finse Lappenhond vereisten een grote mate van zelfstandigheid van de hond. Hij moest naar eigen inzicht kunnen handelen en moeilijke situaties het hoofd bieden, zonder terug te vallen op zijn

Een herders- en waakhond bij de rendierhouders...

Om de genenpool zo groot mogelijk te maken, worden er honden uit diverse lijnen en landen naar ons land geïmporteerd. Er zijn natuurlijk Finse Lappenhonden uit Finland naar ons land gekomen, maar daarnaast ook uit Denemarken, Zweden en Frankrijk. Er worden jaarlijks zo'n drie à vier nestjes gefokt in ons land. Wie interesse heeft in een Finse Lappen-

baas. Ook bij de moderne Finse Lappenhond, die veelal als gezelschapshond gehouden wordt, zit dat zelfstandig denken er nog in. Bij een huishond typeren we zelfstandig gedrag echter veelal als eigenwijs en hangen daar een negatief label aan. Het is natuurlijk ook niet altijd even handig als een hond de commando's van zijn baas op redelijkheid of noodzakelijkheid toetst. Toch

is dit geen treitergedrag van de hond. Het komt voort uit een eeuwenlange selectie op honden die zichzelf en hun kudde het best konden redden. De Finse Lappenhond wordt in de groep van Scandinavische rassen echter wel beschouwd als het minst eigenwijs.

AANHANKELIJK

De Finse Lappenhond is een vrolijke, vriendelijke en verdraagzame hond die uitstekend als huishond gehouden kan worden. Hij is geen eenmanshond, maar hecht zich aan alle gezinsleden. Hij is aanhankelijk, sociaal en geduldig met kinderen. Het is een heerlijke speelkameraad die houdt van ravotten en het eindeloos terugbrengen van weggeworpen balletjes of frisbees. Natuurlijk mag dit kindvriendelijke karakter van de hond niet misbruikt worden. Het blijft dan

Intelligent, moedig, **kalm en leergierig...**

ook belangrijk om de omgang tussen uw hond en (kleine) kinderen zelf strak te regisseren. Zo kunt u er zorg voor dragen dat de hond niet geplaagd wordt en een 'hondwaardig' bestaan kan leiden. Als u ervoor zorgt dat hond en kind uitsluitend positieve ervaringen met elkaar opdoen, zullen zij veel aan elkaar hebben en echte maatjes worden.

OPVOEDING

De Finse Lappenhond is een intelligente hond die gemakkelijk leert. Maar let wel: ook de dingen die u minder graag ziet, leert hij snel. Het is dus zaak om direct met de opvoeding te beginnen als uw pup in huis komt. Bedenk van tevoren heel goed wat u van hem verwacht als hij volwassen is en sta hem als pup geen dingen toe die u niet meer van

hem accepteert als hij groter is. Het is natuurlijk belangrijk dat alle huisgenoten dezelfde regels hanteren, anders wordt het heel onduidelijk voor uw hond. Een consequente, duidelijke opvoeding maakt het leven met een Finse Lappenhond een stuk aangenamer. Als hij het idee heeft dat hij bij u wel een potje kan breken, zal hij hiervan gretig gebruik maken en steeds vaker uw bevelen negeren. Hij kan dan gaan denken dat hij de baas in huis is en dat is natuurlijk nooit de bedoeling.

TRAINING

Het is aan te raden om met uw Finse Lappenhond naar een puppycursus te gaan. Omdat hij snel leert, kan het ook leuk zijn om verdere gehoorzaamheids cursussen te volgen. Het is daarbij wel belangrijk dat er tege-

moetgekomen wordt aan zijn ras-specifieke eigenschappen. De Finse Lappenhond verveelt zich snel als hij oefeningen eindeloos moet herhalen. Hij ziet er het nut niet van in om iets te blijven herkauwen als hij toch al heeft aangetoond dat hij de betreffende oefening beheerst. Het vraagt dus nogal wat van zowel de handler als de instructeur om de oefeningen kort en afwisselend te maken, zodat er voor uw hond voldoende uitdaging in zit.

Een hondensport waar veel Finse Lappenhonden plezier aan beleven is agility. Ook flyball en canine freestyle of doggydance passen goed bij dit ras. Bij deze sporten kan de Finse Lappenhond zich flink uitleven en zijn energie op een prettige manier kwijtraken. Zijn goede neus maakt hem ook geschikt voor speurwerk.

HERDERSHOND

De Finse Lappenhond werkte van oudsher als herdershond in de kudde met rendieren, en wordt daartoe ook tegenwoordig op kleine schaal nog wel ingezet in Lapland. De rendieren bevonden zich op uitgestrekte toendra's en in de bossen. Om al deze dieren te kunnen bereiken, had men behoefte aan een hond die goed zelfstandig kon werken, met een enorm uithoudingsvermogen en de moed om ook onder zware omstandigheden niet op te geven, maar zijn taken te vervullen.

Het leven van de Finse Lappenhond was zwaar en hard. Ouder dan tien jaar werden de meeste honden niet. Ze waren letterlijk helemaal 'op'; vaak sneeuwblind en tot op de draad versleten. De Saami konden zich niet de luxe veroorloven om een hond die niet werkte, nog langer te voeden. Wanneer de hond zijn werk niet meer naar behoren kon vervullen, werd er door ophanging een einde aan zijn leven gemaakt. Dat waren de harde wetten van het samenlevingsverbond tussen mens en dier.

JACHTDRIFT

Veel van de Scandinavische rassen hebben behoorlijk wat jachtpassie. Ook de Finse Lappenhond heeft in het verleden dienst gedaan als jachthond. De moderne Finse Lappenhond is geen echte jager, maar sluimerend is er nog wel wat jachtdrift aanwezig. Het zal ook zeker niet zeldzaam zijn als uw Finse Lappenhond eens een veldmuisje verschalkt. De jachtdrift is echter met de juiste begeleiding in goede banen te leiden. Als de verhouding tussen baas en hond goed is, blijft de Finse Lappenhond in de buurt van zijn baas en is hij ook prima terug te roepen als hij een lekker geurtje in zijn neus krijgt. Het is daarbij wel belangrijk dat u de signalen van uw hond goed leert 'lezen', zodat

u hem bijtijds kunt terugroepen voordat hij een achtervolging inzet.

De Finse Lappenhond kan prima leren samen te leven met andere huisdieren. Een goede socialisatie is daarbij echter wel noodzakelijk. En u moet er altijd rekening mee houden dat hij een voor hem wegrennende kat kan beschouwen als een prooi die achterna gezeten dient te worden.

Wat mogelijk ook een overblijfsel is van zijn jachtverleden, is zijn grote voorliefde voor het graven van kuilen. Dit gedrag is echter bij een goede opvoeding heel goed in te dammen. Als u hem al jong leert dat het niet de bedoeling is dat hij uw gazon of border gebruikt voor zijn graafactiviteiten, zal hij zich hier gemakkelijk in schikken. Hij leert immers snel.

VERZORGING

De bovenvacht van de Finse Lappenhond is lang, glanzend en voelt ruw aan. De vacht ligt vrij vlak tegen het lichaam gedrukt. Op het hoofd en aan de binnenkant van de benen is de beharing korter. De onderwol is dicht en zacht. Alle kleuren zijn toegestaan, maar er moet één kleur overheersen. In tegenstelling tot wat je bij een dergelijke overvloedige vacht zou verwachten, vraagt de vacht van de Finse Lappenhond niet bijzonder veel verzorging. De vacht is zelfreinigend, wat betekent dat het vuil er vrij gemakke-

lijk uit valt als het droog is. Een wekelijkse borstelbeurt is voldoende om de vacht van de Finse Lappenhond in goede conditie te houden. In de rui-periode komt er veel haar los te zitten. Dan is het verstandig om hem dagelijks goed te borstelen, zodat u geen tapijt van hondenhaar in huis krijgt.

GEZONDHEID

Over het algemeen is de Finse Lappenhond een gezond ras. Incidenteel komt heupdysplasie voor. Ook erfelijke oogandoeningen als PRA en Congenitaal Cataract (HC) komen voor binnen het ras. Honden die binnen de vereniging voor de fokkerij worden ingezet, worden hierop getest. Gelukkig is het sinds een aantal jaren mogelijk om een DNA-test te doen, zodat met niet alleen de lijders, maar ook de dragers kan traceren. Dit is een grote hulp bij het gericht fokken op PRA-vrije honden. <

INFORMATIE

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de **Finse Lappenhonden Vereniging Nederland**, secr. en pupinfo: mevr. T.J. Asselbergs-Böhre, Legmeerdijk 34, 1187 NE Amstelveen, telefoon: 020-6410331, e-mail: secretaris@finselappenhonden.nl
Website: www.finselappenhonden.nl